

Socialdemokraterne i Fredensborg

Formand: Poul Juul, Kovangen 532, 3480 Fredensborg. 48475755. pj@pouljuul.dk. www.A-Fredensborg.dk

Socialdemokraternes model for borgerinddragelse, borgerservice og information

Juni 2006

Dette dokument – og mange andre nyttige informationer – kan ses på og downloades
som fil fra www.a-fredensborg.dk

Dokumentet er udarbejdet af en gruppe nedsat af Socialdemokraterne i Fredensborg.
Spørgsmål og kommentarer kan rettes til gruppens formand: *Rasmus Østrup Møller*,
Ram@dff-s.dk eller pr. telefon 21698661

Indholdsfortegnelse

1: Indledning.....	3
2: Fredensborg-modellen.....	4
3: Vigtige begreber.....	5
4: Borgerinddragelse	5
4.1: Ideskabende borgerinddragelse – Borgeren som ideskaber	5
4.2: Informerende borgerinddragelse – Borgeren som medspiller.....	6
4.3: Principper gældende for inddragelsen.....	7
4.4: Metoder til brug ved borgerinddragelse og borgerindflydelse.....	8
5: Service.....	8
5.1: Internet	9
5.2: Servicemål.....	9
5.3: Borgervejledere	10
5.4: Forbedret klagebehandling.....	10
5.5: Tilfredshedsundersøgelser.....	10
6: Information.....	11
6.1: Forbedret spørgetid	11
6.2: ”Åbne” byrådsmøder.....	12
6.3: Agenda/kalender	12
6.4: Kommunal kalender	12
6.5: Kommuneinformation	12
6.6: Lokale medier.....	12
7: Evaluering	13
8: Afslutning.....	14

1: Indledning

Med "Fredensborg-modellen" vil Socialdemokraterne i Fredensborg som lovet i vores valgprogram 2005 "Visioner for Fredensborg" give en række konkrete bud på og begrundelser for, hvordan og hvorfor vi skal gøre alt, hvad vi kan for at forbedre mulighederne for borgerinddragelse, borgerindflydelse og borgerservice.

I lovgivningen er der en række muligheder og pålæg på området, men vi vil godt gå videre. Vi ønsker, at politikere, forvaltning og kommunalt ansatte altid skal betragte borgerne som kunder og interessenter, der har brug for og krav på, at få stillet al den information, de ønsker sig, til rådighed. Og som skal opfattes som en ressource og gives medindflydelse alle steder, hvor det kan lade sig gøre.

Vores forslag ændrer intet på, at borgerne selv kan vælge ikke at mene noget og kan fravælge den information, de får tilbudt. Eller på at politikerne i byrådet som vores valgte repræsentanter i en 4 årig periode har kompetence til og ansvar for at træffe de endelige afgørelser. Men forslaget forpligter alle dele af kommunen til at informere borgerne og lytte til dem.

Vi ved, at der vil komme indvendinger, der siger, at det ikke kan lade sig gøre, det er for besværligt, det er for dyrt osv. osv. Vi vil gerne henvise til, at der kom de samme indvendinger, da man for nogle årtier siden indførte offentlighed i forvaltningen, da man gav patienter adgang til at se deres egen sygehusjournal og ved mange andre lejligheder.

Al forandring er svær. Men det må ikke være en undskyldning for at lade være.

Modellen kan ikke indføres som en samlet beslutning. Modellen angiver nemlig kun nogle få ideer og retningslinier, og den skal derfor indføres i praksis og efterhånden. Den socialdemokratiske gruppe i Fredensborg kommune vil hele tiden tænke på, hvordan Fredensborgmodellen kan indtænkes i aktiviteter og beslutninger. Og så håber vi, at de øvrige partier i Fredensborg Byråd (pt. sammenlægningsudvalget) vil tilslutte sig de samme ideer.

Den ultimative evaluering vil komme i forbindelse med kommunevalget i 2009.

2: Fredensborg-modellen

Med den nye kommunalreform har vi i Danmark oplevet, at nærdemokratiet nærmest har fået et nyt gennembrud. Selve processen som førte frem til dannelsen af det kommunale Danmarkskort, der gælder fra d.1. januar 2007, medførte, at der rundt i hele landet har været ført mange konstruktive dialoger mellem politikere og borgere. Mange borgere har været inddraget. Der har været afholdt vejledende afstemninger, borgermøder og debatmøder. Ligeledes har vi set dannelsen af en lang række borgerkomiteer, som har haft stor slagkraft i de debatter, som er foregået landet over. Sådan har det f.eks. også været i Fredensborg-Humlebæk kommune.

Selvom ikke alle borgere i landet er tilfredse med deres nye kommunale tilhørsforhold, så har processen i hvert fald medført en positiv ting; nemlig at der er kommet fornyet fokus på vigtigheden af, at borgerne inddrages i kommunalt arbejde. Det er blevet indlysende for de fleste, at borgere i en kommune er medborgere og derfor også medbestemmende.

Borgerne i Fredensborg-Humlebæk og Karlebo kommuner er blevet inddraget i kommunens arbejde, men ingen af kommunerne har haft en fast og konkret politik for, hvornår og hvorledes borgeren skal inddrages. Selvfølgelig er der oprettet de lovbestemte råd, nævn og bestyrelser, som har til formål at flytte kompetence fra byråd og ud til borgeren. Men det har i vid udstrækning kun været på de områder, hvor man i henhold til gældende lovgivning har været tvunget til det. Derudover har der været eksempler på, at borgeren er blevet inddraget udover lovens mindstekrav, men der har været mindst lige så mange tilfælde, hvor borgerne er inddraget for lidt eller for sent.

Socialdemokraterne mener, det er nødvendigt at borgerne bliver hørt. Derfor skal Fredensborg kommune have en model for inddragelse og indflydelse. En model, som skal være et varemærke for kommunen. Modellen kalder vi ”Fredensborg-modellen for borgerinddragelse, borgerindflydelse og borgerservice”.

Det er en model, som skal sikre at borgeren dels får indflydelse på de fremtidige kommunale beslutninger, dels får mulighed for at sikre sig indflydelse i det omfang, borgeren selv vil. Den skal også sikre at borgeren inddrages i kommunale beslutninger. Sidst, men ikke mindst skal modellen sørge for, at borgeren får en service, som er i absolut topklasse.

Det er en model, som en gang for alle fastslår, at borgerne i Fredensborg kommune har ret til at blive hørt – ikke blot som part i en sag, men også som udviklere af den fremtidige kommune.

Det er en model, som kræver politikernes tilstedeværelse og engagement. Vi vil se og høre de politikere, vi har valgt. Hvad enten det er til borgermøder, høringer, workshops eller andre arrangementer.

Nøgleord for den nye Fredensborg kommune skal være professionel forvaltning, forvaltning med omtanke, kvalitet, service og borgerindflydelse.

3: Vigtige begreber

For at nærdemokratiet skal kunne fungere ordentligt i Fredensborg kommune, skal borgerne have alle muligheder for at deltage aktivt. Derfor skal rammerne for borgerens deltagelse være fleksible, og fundamentet skal være i orden. Det skal være nemt for borgeren at sikre sig den viden, som skal til for at kunne deltage.

Fredensborg-modellen er baseret på to vigtige begreber; nemlig:

- **Borgerinddragelse, herunder;**
 - **Ideskabende borgerinddragelse**
 - **Informerende borgerinddragelse**
- **Service**
- **Information**

I det følgende vil vi gennemgå begreberne, og placere dem i sammenhæng med Fredensborg-modellen.

4: Borgerinddragelse

Selve fundamentet i Fredensborg-modellen er **borgerinddragelse**. Fredensborg kommune skal opfatte sine borgere som aktive medspillere i det lokale demokrati. Borgernes ressourcer skal udnyttes til gode for kommunens fremtid.

Fredensborg-modellen arbejder med to definitioner af begrebet borgerinddragelse. Nemlig som følger:

4.1: Ideskabende borgerinddragelse – Borgeren som ideskaber

Borgerne skal have indflydelse på kommunens fremtid. Det kan der ikke være tvivl om.

Forvaltning og kommunalbestyrelse skal lade sig inspirere af kommunens borgere, og borgerne skal opfordres til at være kreative i løsningen af en overordnet problemstilling. De skal være **ideskabere**.

Det skaber medejerskab af de beslutninger, som tages på baggrund af borgernes inddragelse, og det vil åbne politikernes øjne for forhold, som de ikke har haft kendskab til tidligere.

Hvis der f.eks. vedtages en principbeslutning om, at idrættens vilkår i kommunen skal styrkes, kan kommunalbestyrelsen vedtage at lade interesseorganisationer og interesserede borgere komme med konkrete forslag til en styrkelse af idrætslivet. Der kan afholdes workshops, borgermøder og andre aktiviteter, hvor borgerne opfordres til at stille konkrete forslag. Ud fra de fremkomne forslag udarbejdes en helhedsplan, som andre borgerne kan tage stilling til.

Vi har set nogle gode eksempler på, at borgerindflydelse fungerer godt i praksis. I Humlebæk har Grundejerforeningen for Humlebæk i samarbejde med en entreprenør og andre interesserede udarbejdet et fuldstændigt projekt for en bebyggelse i Humlebæk syd. Faktisk er projektet så gennemarbejdet, at der nu foreligger et komplet lokalplanforslag, som forvaltning og politikere kan forholde sig til. Der er bred tilfredshed hos alle interessenter/borgere, fordi processen har tilgodeset mange forskellige behov.

Det behøver ikke bare at være de store projekter, hvor ideskabende borgerinddragelse har en mening. Der findes børnehaver, hvor børn har fået lov til at bestemme indretningen på deres stue.

Det har skabt gladere og mere ansvarsfulde børn, fordi de har et medejerskab i beslutningen, og det er netop kernen i borgerindflydelse.

4.2: Informerende borgerinddragelse – Borgeren som medspiller

I Fredensborg-modellen har vi valgt at definere informerende borgerinddragelse, som den proces der foregår, når borgeren inddrages i og informeres om en beslutning, som direkte påvirker deres hverdag. Den informerende Inddragelse sker i de sager, hvor der foreligger forslag til de overordnede rammer for en beslutning, og hvor borgerne inddrages i selve detailplanlægningen og udmøntningen af beslutningen.

Hvis der f.eks. planlægges et byggeri af et plejecenter, så vil det være naturligt at borgerne i kommunen informeres og høres, når placering og størrelse skal fastlægges. Dernæst vil det være naturligt at inddrage potentielle brugere af det nye plejecenter (f.eks. via det lokale seniorråd), når indretning mv. skal fastlægges. Ligeledes vil det være naturligt, at der oprettes et brugerråd, når først plejecentret er i funktion.

Eksemplet viser, at brugerinddragelse er mange ting og skal foregå på mange planer, fordi der altid vil være mange interesser indblandet i samme sag. Ligeledes er der mange metoder at tage i brug, når borgerne skal inddrages. Det kan være høringer, borgermøder, nedsættelse af råd, nævn og brugerbestyrelser.

I dag er det således, at der findes en lang række lovbestemte krav om inddragelse. Fra høringskrav i forbindelse med udarbejdelse af lokalplaner, til brugerråd i daginstitutioner og skoler. Generelt overholder alle kommuner disse krav, men kommunalbestyrelsen er ikke forpligtet til at følge de indstillinger, der kommer ud af høringer mv.

Det skal der ikke laves om på, men vi skal forpligte kommunalbestyrelse og forvaltning til at tage stilling til alle råd og vejledninger, som kommer som følge af inddragelse.

*Dermed er der også en forventning om, at kommunalbestyrelse og forvaltning argumenterer for de valg og ikke mindst **de fravalg, de gør.***

Borgeren har krav på, at vide at de er blevet hørt, og krav på at vide, hvorfor der disponeres, som der gør. Ellers bliver inddragelse blot en metode til at legitimere alle kommunalbestyrelsens beslutninger.

4.3: Principper gældende for inddragelsen

Hovedprincipperne for borgerinddragelse og borgerindflydelse skal være:

1. Kommunens vision og værdier skal afspejles, når borgerne inddrages.
2. Borgerinddragelse og borgerindflydelse er en obligatorisk overvejelse i startfasen af en opgave/projekt.
3. Borgerne har, som minimum, ret til at blive hørt, og kommunen har, som minimum, pligt til at informere.
4. Kommunen kan ikke ændre bestående aftaler om borgerinddragelse/borgerindflydelse, uden at de inddragede borgere eller organisationer er blevet hørt. Alle ændringer skal begrundes.
5. Kommunens informationspolitik skal sikre, at alle interesserede parter har reelle muligheder for at deltage. Der skal foretages en kompetent og omfattende **aktør-afdækning**, for at finde de parter, som skal inddrages, og de parter som kan inddrages.
6. Samarbejdet med råd, foreninger og organisationer skal fastholdes og udvikles
7. Processer, metoder og faglig kompetence skal løbende evalueres og udvikles.
8. Byrådet er ansvarlig for, at de principper som gælder for Fredensborg-modellen overholdes af kommunens forvaltning. Det indføres i direktionens kontrakter, at direktionen skal arbejde aktivt for udbredelsen af Fredensborg-modellen.

Kommunen har et ansvar for at opstille rammer, der giver klarhed om borgernes kompetence og handlemuligheder, når de engagerer sig i enkeltopgaver, når de ytrer sig om generelle spørgsmål, eller når de indgår i bestyrelser og brugerråd.

Ansvaret omfatter:

- Kommunikation, der sikrer borgernes muligheder for at indgå i en dialog. Det skal sikres at graden af inddragelse står klart for borgeren, og at muligheden for inddragelse annonceres bredt og i god tid.
- Information, der sikrer borgerne reel, relevant og tilgængelig information. Der skal udarbejdes letforståeligt og tilgængeligt materiale, der understøtter borgerens rolle i borgerinddragelsen.
- Udvikling af nye metoder til brug ved borgerinddragelse.

Kommunen skal endvidere:

- Opstille gennemskuelige mål og forståelige spilleregler for deltagelse og proces.
- Fokuserer på processen.
- Ikke på forhånd stirre sig blind på et forventet produkt.
- Uddelegere reelt ansvar - ikke kun pligter.
- Planlægge processer, som tager højde for målgruppens forventede interesser og formåen.
- Skabe et konkret rum for kritik i forbindelse med møder.
- Give plads til at deltagerne kan fortælle deres personlige historier.
- Få alle til at føle sig velkomne.
- Have interesse for hvem der falder fra i processen og hvorfor.
- Sikre at borgere eller borgergrupper med modstridende interesser tidligt i en proces, får et forum, hvor uenigheder kan afklares.

4.4: Metoder til brug ved borgerinddragelse og borgerindflydelse

Der findes et utal af metoder, som kan bruges når borgerne skal inddrages eller have indflydelse.

Metoden man vælger, afhænger selvfølgelig af den konkrete situation. Men det er vigtigt at det bliver obligatorisk, at overveje hvilken metode man vil bruge.

Metoder kunne være:

- **Høringer:** Typisk møder af ren informativ karakter, som følges op med spørgsmål fra borgerne.
- **Dialogmøder:** Møder hvor borgerne (typisk i form af gruppearbejde) inddrages mere konkret i diskussioner vedr. eks. kommunens fremtidige strategi på forskellige områder. Kunne også kaldes **workshops**.
- **Borgerråd** eller **lokalråd:** Nedsættelse af råd, som har til opgave at råde og vejlede kommunen på konkrete områder. Rådene kan være geografisk bestemt eller bestemt af interesser.
- **Vejledende afstemninger:** Gennemførelse af vejledende folkeafstemninger, hvor alle kommunens borgere høres om et konkret spørgsmål af særlig principiel karakter. Desuden kunne man også forestille sig at der holdes en afstemning i et lokalområde, hvor kun områdets borgere har stemmeret.
- **Elektroniske borgerpaneler:** Internetbaserede spørgsmål til og svar fra et udvalg af byens borgere.

Dette er blot et udpluk af de mange metoder, som kan anvendes når borgerne skal inddrages. Valg af metode afhænger af den konkrete problemstilling.

5: Service

Det giver ingen mening at hige efter at sikre indflydelse og inddragelse, hvis ikke det kommunale serviceniveau er i top. Derfor skal den enkelte borger behandles med venlighed og respekt, når han kontakter kommunen. Socialdemokraterne ønsker en god "kundeservice" for alle borgere.

Der skal derfor fastlægges en servicepolitik i Fredensborg kommune. En politik som sikrer, at borgerne i Fredensborg oplever kommunen som et lokalt fællesskab for alle.

Kommunen skal levere de serviceydelser, man er pålagt af lovgivningen ("skal"-området). Kommunen skal også tilvejebringe og understøtte andre lokale aktiviteter, som borgerne gerne vil have varetaget i fællesskab ("kan"-området). Kommunens ydelser leveres af fagligt veluddannede, engagerede medarbejdere, der ser det som deres mål at yde borgerne den bedst mulige service, og som hele tiden sætter borgeren/brugeren i centrum.

Fredensborg-modellen mener at servicepolitikken kan blive en realitet, hvis der fokuseres specielt på fem områder:

- Internet.
- Servicemål.
- Borgervejledere.
- Forbedret klagebehandling.
- Tilfredshedsundersøgelser.

5.1: Internet

Fredensborg kommune skal satse på digital forvaltning og elektronisk selvbetjening for borgerne. I en ny og større kommune er der endnu større behov for, at den enkelte borger kan ”gå på rådhuset” via Internettet og håndtere sine sager med kommunen elektronisk. Så mange af kommunens serviceydelser som muligt skal gøres tilgængelige via kommunens portal. Oplysninger om foreninger og erhvervsvirksomheder i kommunen skal også kunne findes på kommunens portal. Hjemmesiden skal videreudvikles til en egentlig kommuneportal med adgang til kommunale serviceydelser, virksomhedsoplysninger og alle de andre ting, borgeren normalt vil gå på rådhuset for at få.

Alle kommunens borgere skal have lige muligheder for at benytte sig af IT i deres hverdag. Bibliotekerne skal blive endnu bedre til at være centraler for borgernes adgang til Internettet, og kommunens hjemmesider skal være tilgængelige for handicappede medborgere. Skolernes IT-udstyr kan med fornuftig planlægning bruges til at aflaste bibliotekernes PC’er uden for skoletiden og i ferierne.

- Kommunen skal vedtage en sammenhængende IT-politik, som sikrer alle en lige adgang til kommunens elektroniske serviceydelser.
- IT skal bevidst bruges til at give adgang til oplysning og information, som er forudsætningen for borgernes deltagelse i de demokratiske processer.
- IT-udbydere, som kommunen benytter sig af, skal kunne producere handicapvenlige hjemmesider.

5.2: Servicemål

Borgerne skal have besked om, hvilken service de kan forvente. Ligeledes skal det være klart for borgeren hvornår og hvor hurtigt, de kan forvente at modtage serviceydelser.

Derfor skal der fastlægges servicemål på alle relevante områder – ikke blot på områder, hvor det er lovbestemt. Det skal sikre at alle borgere får en ensartet og rimelig behandling. At de får deres sag eller anmodning behandlet indenfor en bestemt tid, og på en bestemt måde.

Det overordnede mål er selvfølgelig bedst mulig borgerservice, men der kan være forhold i enkeltsager, som gør at servicemålet ikke kan opfyldes. Derfor skal der også fastlægges en klar procedure for, hvorledes borgeren informeres, hvis det sker.

5.3: Borgervejledere

Den kommunale forvaltning kan være en jungle, at finde rundt i. Derfor skal det være muligt for borgeren at få hjælp og vejledning til deres sag.

Kommunen skal ansætte en række borgervejledere, hvis opgave vil være at hjælpe borgere med behov på deres tur gennem det kommunale system. Dels ved personlig kontakt til borgere, men også ved uddannelse og sparring med kommunens ansatte, således at de styrker deres muligheder for at hjælpe.

Der skal være borgervejledere tilknyttet alle kommunale kontorer, hvor der er direkte kontakt med borgerne. Ældre og/ eller handicappede, som har svært ved at benytte kommunens sædvanlige servicetilbud, skal have mulighed for, at en borgervejleder jævnligt kan besøge dem hvor borgeren bor.

5.4: Forbedret klagebehandling

Det er vigtigt, at kommunalbestyrelsen har indsigt i og lytter til borgernes klager. Kommunalbestyrelsen har det overordnede ansvar for kommunens drift og dermed også kommunens servicepolitik.

Ligeledes er det af stor vigtighed, at borgeren oplever at man bliver taget alvorligt, og at klagen, uanset karakter, behandles på en sober måde. Borgeren skal også opleve, at kommunen besvarer klagen med det samme.

Derfor skal vi foreslå, at der etableres en egentlig klageinstans i kommunen. Instansen skal bestå af politikere og kommunens borgervejledere. Instansen har vi valgt at kalde "Kommunens Interne Ankenævn".

Ankenævnet skal mødes jævnligt og, i samarbejde med forvaltningen, tage stilling til indkomne klager. Medlemmerne af nævnet skal have kompetence til at afgøre mindre klagesager. Klagesager af mere principiel og omfattende karakter skal optages på dagsordenen på førstkommende byrådsmøde.

Kommunens Interne Ankenævn udsender hvert år, i samarbejde med kommunens direktion, et såkaldt borgerleksikon, som skal være borgerens indgangsvinkel til kommunen. Leksikonet skal indeholde relevante informationer i artikelform, således at borgeren får en god basisviden om kommunen. Derudover skal leksikonet indeholde en beretning om de mere principielle sager, som nævnet har behandlet i det pågældende år. Leksikonet skal være tilgængeligt via skoler, biblioteker, servicecentre og via Internettet.

5.5: Tilfredshedsundersøgelser

Fredensborg kommune skal have konstant fokus på kvaliteten af den service, som tilbydes borgerne. Socialdemokraterne mener at kommunens service skal være i topklasse, hvilket naturligt kræver, at service ikke bliver et statisk begreb, men et område i konstant udvikling.

Der findes et utal af metoder til at understøtte dette. Det være sig spørgeskemaundersøgelser, elektroniske borgerpaneler, fokus-grupper, interviews mv. Det vigtigste er dog ikke metoden, men processen og resultatet, hvorledes informationen anvendes, og, sidst men ikke mindst, hvilke borgere der bliver hørt.

Så længe der er utilfredshed med servicen, skal der arbejdes med at forbedre den. Tilfredse borgere er et aktiv for enhver kommune, men utilfredse borgere skal også opfattes som et aktiv. En rimelig og velbegrunder utilfredshed kan udvikle en servicepolitik til det bedre. Derfor skal kommunen have særligt fokus på borgere, som af en eller anden grund opgiver et eller flere af kommunens tilbud. Det være sig skoler, fritidshjem, idrætsklubber.

6: Information

For at Fredensborg-modellen kan blive en succes, kræver det at kommunen har en åben og moderne kommunikationspolitik. Borgerne skal informeres jævnlige og i et sprog alle forstår. Ligeledes skal informationen være relevant og gives i ret tid.

Der findes mange måder at informere borgerne på. I dag henvises man til kommunernes hjemmeside, samt de ugentlige opslag i lokalaviserne. Det er i sig selv to gode metoder, men vi mener at kommunen udmærket kunne udbygge brugen af disse medier. Ligeledes mener vi at der også kan tages andre metoder i brug.

Fredensborg-modellen fokuserer på følgende metoder:

- Forbedret spørgetid.
- "Åbne" byrådsmøder.
- Agenda/kalender på kommunens hjemmeside over projekter, som kræver borgerinddragelse eller borgerindflydelse.
- Kommunal kalender.
- Udsendelse af kommuneinformation via e-mail, borger-aviser og borgerleksikon.
- Større anvendelse af lokale medier.

6.1: Forbedret spørgetid

Fredensborg kommune skal have landets bedste regler, når det kommer til spørgetid i forbindelse med byrådsmøder. Det skal vi, fordi borgerne også her har krav på åbenhed og information. Spørgetiden skal være fleksibel, og der skal være mulighed for, at alle byrådets politikere kan give deres besyv med. Her er Socialdemokraternes forslag:

- Forud for hvert ordinært møde i byrådet afholdes spørgetid af indtil ½ times varighed.
- Enhver borger i Fredensborg kommune kan skriftlig og/eller mundtligt stille spørgsmål.
- Hver spørger kan ved hvert møde i byrådet kun stille spørgsmål, der vedrører et afgrænset emne. Spørgsmålet skal være sagligt, vedrøre kommunens forhold og være af almen interesse for kommunes borgere.
- Formanden for byrådet redegør for og besvarer de stillede spørgsmål eller afgør, hvem der på byrådets vegne skal svare, ligesom borgmesteren fastlægger rækkefølgen for besvarelserne.
Borgmesteren kan undlade at besvare spørgsmål, der angår personer eller forhold, der normalt behandles på lukkede møder. Spørgeren kan ikke forvente skriftlig besvarelse af et spørgsmål, der alene fremsættes mundtligt.
- Ethvert medlem af byrådet har ret til at knytte en kort kommentar til det stillede spørgsmål og den efterfølgende besvarelse. Borgmesteren kan begrænse et medlems svar til højst at vare ét minut og at et medlem kun kan få ordet én gang til et spørgsmål.
- Ved skriftlige spørgsmål kan spørgeren inden besvarelse begrunde eller supplere sit spørgsmål inden for en talletid af 2 minutter. Efter besvarelse gives der spørgeren lejlighed til inden for kort tid normalt højst 2 minutter at kommentere svaret. Den, der har besvaret spørgsmålet, får derefter ordet igen. Besvarelse af det pågældende spørgsmål er derefter afsluttet.

6.2: "Åbne" byrådsmøder

Der er formentlig ingen som vil bestride, at borgerne principielt har ret til at følge med i byrådets arbejde. Det kan ske ved overværelse af byrådsmødernes åbne del, eller ved at læse de offentliggjorte referater fra møderne. Men hvis borgeren ikke har, eller ikke kan få, den fornødne baggrundsviden for at deltage i denne fundamentale del af lokaldemokratiet, så er denne ret ikke meget værd.

Den forretningsgang som er gældende i dag for arbejdet i sammenlægningsudvalget er et skridt i den rigtige retning, men socialdemokraterne mener at den med fordel kan styrkes på flere områder, således at flere borgere føler sig "hjemme" i byrådets arbejde. Det handler om at kommunikere og informere på et niveau, som sikrer at alle har mulighed for at følge med i byrådets arbejde.

Vi skal sætte ind på følgende områder:

- Dagsordner og alt andet relevant materiale skal være tilgængeligt via nettet i god tid inden mødets afholdelse. Herudover skal det kunne rekvireres via kommunens biblioteker.
- Dagsordner skal være skrevet koncist, og være holdt i et sprog, som alle kan forstå.
- Alle sager, som er på dagsordnen, skal så vidt muligt, ledsages af en klar indstilling.
- Byrådsmøderne skal oftere være stedet, hvor en sag starter og slutter. Dvs. flest mulige sager skal tages op i byrådet inden de henvises til udvalgene. Borgerne skal høre de politiske tilkendegivelser inden sagen ekspederes videre i systemet.
- Forretningsordnen for byrådet skal lægge op til, at politikerne, om fornødent, kan invitere relevante aktører i en sag til at foretræde for byrådet, således at særlige vinkler kan afdækkes.

6.3: Agenda/kalender

På kommunens hjemmeside skal der ligge en status over større projekter (både kommende, igangværende og afsluttede), hvor der har været behov for at inddrage borgerne. Hver enkelt projekt skal fremstå med en kort beskrivelse, og der skal være henvisninger til relevant baggrundsmateriale. Ligeledes skal det fremgå, hvorledes borgerne er/eller vil blive inddraget.

6.4: Kommunal kalender

På kommunens hjemmeside skal der etableres en fuldstændig kalender, som omfatter alle mødeaktiviteter i kommunalt regi, som har politisk deltagelse. Endvidere skal alle aktiviteter i de politiske udvalg også fremgå.

6.5: Kommuneinformation

Kommunen skal stå for en service, hvor der jævnligt udsendes informationer om kommunens virke til interesserede borgere. Det skal ske via e-mail eller via en avis, som udsendes til alle kommunens husstande.

Informationerne kunne f.eks. være (men er ikke begrænset til) udsendelse af korte versioner af byrådsreferater, nye satser på skatte- og socialområdet, information om nye, større projekter mv.

6.6: Lokale medier

Lokale medier skal bruges meget mere. I dag anvendes lokalaviser i en vis grad, men forvaltning og politikere skal afdække hvorledes øvrige medier kan bruges. Vi mener, at lokalradioer og lokal-tv er medier, som er gode til at informere om kommunens virksomhed.

- Byrådsmødernes åbne del skal kunne transmitteres direkte i lokalradio, samt, på sigt, også på lokal-tv.
- Handicappede medborgere skal have de bedste muligheder for at følge byrådets arbejde. Her tænkes blandt andet på opsætning af tele-slynges samt udarbejdelse af referater på blindskrift, og lydbånd.
- I samarbejde med lokalradio skal der udvikles et koncept for radio-programmer, som udbreder kendskabet til kommunen. Det kan være "Kommunen Informerer", eller programmer som "Spørg Kommunen", hvor borgere kan stille spørgsmål til forvaltning eller til politikere.

7: Evaluering

For at sikre at Fredensborg-modellen fungerer, foreslår vi at der gennemføres tiltag, som har til formål at evaluere arbejdet med modellen. Da det i sidste instans er politikerne, som er ansvarlig, skal evalueringen gennemføres af byrådet.

Derfor foreslår vi, at byrådet forpligtes til at offentliggøre en beretning om kommunens brug af Fredensborg-modellen. Beretningen skal forholde sig til forvaltningens anvendelse af Fredensborg-modellen, og komme med konkrete forslag til forbedring.

8: Afslutning

Som beskrevet i indledningen udgør Fredensborg-modellen Socialdemokraternes ønsker og visioner til en række nye tiltag på områderne borgerinddragelse, service og information.

Vi mener det er et af de mest væsentlige områder, byråd og forvaltning kan tage fat på i vores nye kommune. Tiden er til mere og bedre lokaldemokrati. Det gør vi bedst ved, at styrke borgerinddragelsen markant. Ved at opfatte borgerne som medspillere og ideskabere.

Alle borgere skal have muligheden for at deltage i fremtidens lokaldemokrati. Undersøgelser, som Kommunernes landsforening har gennemført, viser at deltagelsen i nutidens lokaldemokratiet primært udgøres af ressourcestærke grupper med høj uddannelse, høj løn og høj social status. Det ønsker socialdemokraterne ikke for fremtidens lokaldemokrati. Alle grupper skal have muligheden for at blive hørt, hvorfor der ligger en særlig udfordring i, at få overbevist alle borgere om, at det nytter at lade sig involvere. Og der ligger en særlig udfordring i, at sikre alle grupper et talerør, så byrådet ikke går glip af alle værdifulde synspunkter.

Det gælder også børn i alle aldre, som i dag ikke har noget egentligt talerør. Vi har handicap-råd, senior-råd, skolebestyrelser, integrationsråd mv. Men vi har intet børneråd – ingen børnenes talsmand, som kan tage sig af behov, børnene selv kan udtrykke. Legepladser, børnebøger på biblioteket, filmklubber, sommerferieaktiviteter osv. Det ville være flot, hvis Fredensborg kommune også udstrakte borgerinddragelsen til børnene. Lad dem være eksperter en gang i mellem. Lad dem være medspillere og ideskabere. Dermed bliver alle borgere del af det lokal-demokrati, vi så gerne vil være stolte af.

Det er Socialdemokraternes holdning, at mange projekter og problemstillinger vil have gavn af øget borgerinddragelse. For eksempel:

- Information vedrørende konsekvenserne af den kommunale udligningsreform.
- Placering af ny rednings-station i kommunen.
- Udbygning/ombygning af Humlebæk-centret.
- Udbygning ved teglværksgrunden i Nivå.
- Ombygning af Benedikte-hjemmet.
- Udarbejdelse af vision for kommunen.

Listen kunne være meget længere, og der er nok at tage fat på.

Det bliver en langstrakt proces, at få gennemført Fredensborg-modellen. Alene arbejdet med at få skabt medejerskab for modellen blandt kommunens borgere, politikere og medarbejdere bliver enormt. Nogle vil se modellen som en kærkommen mulighed, mens andre vil opfatte det som en besværlig forandring.

Al forandring er svær. Men det må ikke være en undskyldning for at lade være.